

Financieel Meerjarenbeeld 2020-2023

Gemeente Groningen, juni 2019

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Uitgangspunten in het meerjarenbeeld	3
3. Verschil met het meerjarenbeeld in de gemeentebegroting 2019	6

1. Inleiding

In het financieel meerjarenbeeld geven we aan wat de verwachte financiële ontwikkelingen zijn in de komende jaren. We presenteren een financieel meerjarenbeeld in het voorjaar en een geactualiseerde versie in de gemeentebegroting. In het voorjaar maken we een eerste schatting van de financiële ruimte. De financiële ruimte wordt beïnvloed door de ontwikkeling van het gemeentefonds, de loon- en prijsstijgingen, renteontwikkelingen, de opbrengst van de gemeentelijke belastingen en overige mee- en tegenvallers. We vergelijken het actuele meerjarenbeeld met het meerjarenbeeld dat we in de gemeentebegroting 2019 aan uw raad hebben voorgelegd.

De laatst bekende informatie vanuit het gemeentefonds (meicirculaire 2019) is verwerkt in het meerjarenbeeld. Het meerjarenbeeld is daarnaast geactualiseerd met de rente effecten en de autonome ontwikkelingen (nominale compensatie, en dergelijke) die op de gemeente afkomen.

Het verschil tussen het geactualiseerde meerjarenbeeld en het meerjarenbeeld zoals opgenomen in de begroting 2019 ziet er als volgt uit:

	(bedragen x € 1.000)			
	2020	2021	2022	2023
Saldo MJB bij begroting 2019	0	0	0	13.140
Actueel meerjarenbeeld	-6.568	-11.729	-12.916	1.932
Vershil	-6.568	-11.729	-12.916	-11.208

De stand van het meerjarenbeeld verslechtert voor 2020 met 6,6 miljoen euro. In 2021 verslechtert het beeld met 11,7 miljoen euro, in 2022 met 12,9 miljoen euro en in 2023 met 11,2 miljoen euro. De verslechtering van het meerjarenbeeld wordt grotendeels verklaard door de nominale compensatie. Actualisatie van de loon- en prijsontwikkeling en een hogere basis waarover compensatie wordt verstrekt betekenen een meerjarig nadeel. Daarnaast is de raming gemeentefonds geactualiseerd op basis van de informatie van de meicirculaire 2019. Ook hieruit blijkt een forse negatieve bijstelling.

In hoofdstuk 3 worden de verschillen met het meerjarenbeeld in de gemeentebegroting 2019 toegelicht.

2. Uitgangspunten in het meerjarenbeeld

Om te komen tot een eenduidig meerjarenbeeld is een aantal uitgangspunten vastgesteld. Deze uitgangspunten worden in dit hoofdstuk uiteengezet.

Algemeen

Als extra budget nodig is werkt dit kostenverhogend. Daarom wordt dit weergegeven als een negatief bedrag. Extra inkomsten en besparingen worden als positieve bedragen weergegeven. Alle bedragen in de tabellen zijn in duizendtallen tenzij anders wordt vermeld.

Autonome ontwikkelingen

Het uitgangspunt is dat in het meerjarenbeeld wordt aangegeven hoe de financiële ruimte zich ontwikkelt in de komende jaren bij ongewijzigd beleid van de gemeente. Alleen autonome ontwikkelingen worden in het meerjarenbeeld opgenomen. Voor autonome ontwikkelingen worden twee criteria gehanteerd:

- de ontwikkeling is, voor de gemeente, niet beïnvloedbaar;
- de (negatieve) financiële gevolgen van de ontwikkeling kunnen niet door de organisatie zelf worden opgevangen, bijvoorbeeld door het verhogen van de tarieven.

Knelpunten (tekorten) bij de uitvoering van bestaand beleid dienen in principe te worden opgevangen binnen de betreffende sector. Dit is mogelijk wanneer sprake is van een keuzemogelijkheid bij de uitvoering van het beleid (is het mogelijk het beleid aan te passen en daarmee kosten te besparen). In dat geval worden dergelijke knelpunten niet in het meerjarenbeeld opgenomen.

Ook de volgende posten worden niet in het Meerjarenbeeld opgenomen:

- Prijsstijgingen; er wordt per directie een nominale vergoeding verstrekt
- Organisatiekosten; deze dienen te worden bekostigd uit efficiencyverbeteringen
- PM-posten; posten die niet kwantificeerbaar zijn, kunnen niet worden meegenomen.

Extra beleid en hervormingen voorgaande jaren

In het meerjarenbeeld is de inzet van de extra beleidsgelden en hervormingen uit voorgaande jaren voor de komende jaren verwerkt.

Raming (incidentele) dekking

In het meerjarenbeeld is een raming opgenomen van de (incidentele) dekkingsbronnen. In 2020 gaat het met name om het terugramen van een aantal incidentele posten die zijn opgenomen in de gemeentebegrotingen 2017, 2018 en 2019 en de middelen in de meerjarenbegroting voor de jaarschijven 2020-2023.

Nominale ontwikkelingen

De nominale ontwikkelingen geven weer wat de verwachte stijging van lonen en prijzen is. Deze is gebaseerd op een gewogen gemiddelde van de verwachte loonontwikkeling en inflatie voor de komende jaren.

Loonontwikkeling

De huidige cao gemeenteambtenaren loopt tot 31 december 2018. Voor de CAO-ontwikkeling houden wij rekening met 5% CAO-ontwikkeling voor 2019 en 2020 samen. In 2019 wordt rekening gehouden met 2% CAO-stijging (conform uitgangspunt begroting 2019). Voor 2020 houden we rekening met een CAO-stijging van 3%. De sociale lasten zijn in 2019 gestegen met 1,2 procent. Deze

stijging wordt vooral verklaard door een hogere pensioenpremie. Voor 2020 gaan wij uit van hetzelfde percentage voor de stijging van de sociale lasten.

Prijzontwikkeling

De prijsontwikkeling is gebaseerd op de prijsmutatie materiële overheidsconsumptie. Voor 2020 houden we conform de informatie van het Centraal Planbureau rekening met een prijsontwikkeling van 1,5 procent.

Nominale compensatie

Voor de toekenning van de nominale compensatie telt de loonontwikkeling mee voor 80 procent en de prijsmutatie voor 20 procent. Dit leidt voor 2020 tot het volgende percentage voor de nominale compensatie:

Nominale compensatie	Perc.	Factor	Percentage
Loon	4,20%	80%	3,36%
Prijs	1,50%	20%	0,30%
Totaal			3,66%

Tarieven

De tarieven (waaronder de OZB) worden aangepast met de nominale ontwikkelingen gecorrigeerd met de nacalculaties over de twee voorgaande jaren. Het stijgingspercentage 2020 is zonder nacalculatie 3,66%. Dit percentage corrigeren we conform onze systematiek met de nacalculaties over 2018 (0,05%) en 2019 (0,16%) komt uit op 3,87%.

Stijging tarieven		2020
Tariefstijging 2020		3,66%
Nacalculatie 2018 (3,06 i.p.v. 3,01)		0,05%
Nacalculatie 2019 (2,94 i.p.v. 2,78)		0,16%
Totaal tariefstijging 2020		3,87%

Rente

Voor 2020 worden de volgende rentepercentages gebruikt:

Gehanteerde rentepercentages	2020
Rente langlopende leningen	1,65%
Rente omslag percentage (ROP)	1,90%
Grondexploitatie (GreX) rente	1,96%
Exploitatie credit	0,00%
Exploitatie debet	0,90%
Rekening courant faciliteit derden	0,00%

De percentages van 2020 worden ook toegepast op de volgende jaren, met uitzondering van de GreX rente. De GreX rente voor 2021 bedraagt: 1,80%, voor 2022: 1,56% en voor 2023 en 2024: 1,44%. Bij de bepaling van het ROP is als uitgangspunt gehanteerd een verwacht resultaat van nul voor 2020. Daarintegen is in het treasury statuut opgenomen dat we een verwacht resultaat van nul bepalen voor 2020-2023. Een renteresultaat van nul voor 2020 sluit beter aan bij de huidige BBV regelgeving en geeft een realistischer beeld. We stellen later dit jaar voor het treasury statuut aan te passen.

Algemene uitkering

De actualisatie van de algemene uitkering is gebaseerd op de laatst ontvangen gemeentefonds circulaire. De laatst ontvangen circulaire betreft de meicirculaire 2019. De gevolgen van de meicirculaire 2019 zijn verwerkt in dit financieel meerjarenbeeld.

3. Verschil met het meerjarenbeeld in de gemeentebegroting 2019

Het laatste meerjarenbeeld is opgesteld bij het opstellen van de gemeentebegroting 2019. Het actuele meerjarenbeeld wijkt af van de vorige raming. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste verschillen toegelicht (de bedragen in de verschillende jaren geven de mutatie aan ten opzichte van het voorgaande jaar).

Het financiële meerjarenbeeld is in 2020 verslechterd ten opzichte van het meerjarenbeeld zoals opgenomen in de begroting 2019. In 2021-2023 is ook sprake van een verslechtering. De verslechtering wordt met name veroorzaakt door de nominale compensatie. Actualisatie van de loon- en prijsontwikkeling en een hogere basis waarover compensatie wordt verstrekt betekenen een meerjarig nadeel.

(bedragen x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023
Saldo MJB bij begroting 2019	0	0	0	13.140
Actueel meerjarenbeeld	-6.568	-11.729	-12.916	1.932
Verschil	-6.568	-11.729	-12.916	-11.208

De afwijkingen per jaar bestaan uit de volgende onderdelen.

	2020	2021	2022	2023
1 Essentaksterfte			-15	
2 Groninger Archieven – capaciteit	-93	-93	-93	-93
Groninger Archieven – nominale compensatie	-19	-6	10	13
Groninger Archieven - huurverlaging	-100			
3 WOZ-taxaties	-150			
4 Forensenbelasting	-20	-20	-20	-20
5 Vertraging uitfasering Cipers	-150	-150	-150	
6 Kapitaallasten	2	6	7	143
7 Jaarlijkse inkomsten Enexis en BNG	1.282	82	82	82
8 Bezuinigingsmaatregelen Haren	-114	-114	-114	-114
9 Kindcentrum Ten Boer	-72	-72	-72	-72
10 BTW-compensatie op riolering	1.257	595	177	177
11 Rente-effecten	-511	1.261	1.885	1.974
12 Veiligheidsregio	-248	-917	-1.089	-1.586
13 Arealontwikkelingen fysiek	-59	-269	-474	-649
14 OZB-opbrengst	946	1.099	690	787
15 Nominale ontwikkelingen	-5.501	-6.985	-5.251	-3.694
16 Terugloop inkomsten leges – red.overhead SSC	4	-41	-46	-49
17 Frictiekosten taakstelling WIJ Groningen	-850	-350	-125	
18 Logiesbelasting	200	200	200	200
19 Investeringsprojecten - kapitaallasten				-1.089
20 Incidentele vrijval kapitaallasten	1.182	621		
21 Algemene uitkering gemeentefonds	-3.624	-6.641	-8.594	-7.294
22 Afrondingen	70	65	76	76
Totaal verschil	-6.568	-11.729	-12.916	-11.208

NB: In het meerjarenbeeld is een voordeel opgenomen van 1,2 miljoen euro doordat we rekening houden met restwaarde voor activa. Het hanteren van restwaarde zorgt voor een stijgende rentelast op activa. Bij de begroting 2020 zullen we het financiële effect hiervan en de harmonisatie-effecten met betrekking tot restwaarde kwantificeren.

Onderstaand worden de genoemde afwijkingen in het meerjarenbeeld toegelicht.

1. Essentaksterfte

In het MJB is rekening gehouden met kosten voor kappen, snoeien en inspectie als gevolg van de essentaksterfte. Het bedrag voor snoeien is in 2022 abusievelijk 15 duizend euro te laag opgenomen.

2. Groninger Archieven (nadeel 212 duizend euro)

Volgens de archiefwet moeten de archieven en dossiers die voor blijvende bewaring zijn aangewezen overgebracht worden naar een archiefbewaarplaats. Voor Groningen is dat de Groninger Archieven. Het toevoegen van de dossiers en archieven van de voormalige gemeenten Haren en Ten Boer aan de collectie van de Groninger Archieven leidt ertoe dat de jaarlijkse bijdrage aan de Groninger Archieven structureel verhoogd moet worden met 93 duizend euro. De archiefkosten van Haren en Ten Boer maakten deel uit van de (huisvesting)overhead waardoor er geen budget beschikbaar is voor de extra bijdrage aan de Groninger Archieven.

Bijstelling van de loon- en prijscompensatie leidt tot een bijstelling van onze bijdrage aan de GR. Voor 2020 en 2021 ramen we een negatieve bijstelling (-19 duizend en -6 duizend euro) en voor 2022 en 2023 een voordeel (10 duizend euro en 13 duizend euro).

In de begroting 2018 is rekening gehouden met een huurverlaging van de huisvesting Groninger Archieven. Het huurcontract loopt tot 30 september 2020 zodat we in 2020 de huurverlaging niet realiseren.

3. WOZ-taxaties (nadeel 150 duizend euro)

Gemeenten zijn verplicht om vanaf 1 januari 2022 alle woningen op basis van oppervlakte te waarderen in plaats van op inhoud. Het vaststellen van de WOZ-waarde van woningen in de oude gemeente Groningen vond altijd al plaats op basis van oppervlakte, maar in de oude gemeenten Haren en Ten Boer werd getaxeerd op basis van kubieke meters. Daar moet voor de WOZ-taxaties een transitie plaatsvinden van inhoud naar oppervlakte. Deze kosten bedragen 150 duizend euro in 2020

4. Opbrengst forensenbelasting (nadeel 20 duizend euro)

De forensenbelasting is een belasting op recreatiewoningen waar de eigenaar meer dan negentig dagen verblijft. De belasting werd voor de herindeling geheven in Haren en nu nog alleen in het Harense deel van Groningen. De geraamde opbrengst is 40 duizend euro. In Haren waren er ca. tweehonderd belastingplichtigen. De helft daarvan komt uit Groningen. Deze mensen zijn door de herindeling nu inwoners van de gemeente waar zij hun recreatiewoning hebben. Hierdoor kunnen zij niet meer in de forensenbelasting betrokken worden en resteert nog een opbrengst van 20 duizend euro.

5. Vertraging uitfasering Cipers (nadeel 150 duizend euro)

Er is besloten wat betreft de basisregistratie van personen in 2017 over te gaan op de applicatie iBurgerzaken. Het uitgangspunt was dat de voorloper van iBurgerzaken (Cipers) uitgefaseerd wordt. Het landelijk project, dat Cipers overbodig zou maken, is echter afgeblazen. Dit heeft tot gevolg dat zowel Cipers als iBurgerzaken voor een aantal jaren beide nog noodzakelijk zijn. Naar verwachting zal in de periode 2022-2025 uiteindelijk alle functionaliteit van Cipers binnen iBurgerzaken beschikbaar komen. Dit leidt tot dubbele kosten voor de instandhouding van Cipers en iBurgerzaken zoals het er nu uitziet tot en met 2022. Er is een risico dat de dubbele kosten doorlopen tot en met 2025.

6. Kapitaallasten (voordeel 23 duizend euro)

De terugloop van kapitaallasten is geactualiseerd voor 2020-2023. In 2020 bedraagt dit een voordeel van 2 duizend euro (2021: 6 duizend euro, 2022: 7 duizend euro). In 2023 ontstaat het voordeel van 143 duizend euro voornamelijk doordat de afschrijvingstermijn in dat jaar is verstreken.

7. Jaarlijkse inkomsten Enexis en BNG (voordeel 1,282 miljoen euro)

In 2020 is sprake van een incidenteel voordeel omdat we het verwachte dividend over onze Enexis aandelen van 1,2 miljoen euro hebben verwerkt. (Het dividend is incidenteel geraamd omdat we in ons weerstandsvermogen rekening hebben gehouden met de opbrengst van een eventuele verkoop). Door de BNG is het uitkeringspercentage van de winst verhoogd naar 50%. We hebben op basis hiervan de verwachte ontvangsten uit BND-dividend structureel verhoogd met 82 duizend euro.

8. Bezuinigingsmaatregelen Haren (nadeel 114 duizend euro)

In de begroting van de voormalige gemeente Haren zijn bezuinigingsopgaven opgenomen die niet gerealiseerd worden. Het gaat om een bezuiniging op het Clockhuys en op de budgetten voor bevordering handel en ambacht. We houden rekening met een nadeel van 114 duizend euro.

9. Kindcentrum Ten Boer (nadeel 72 duizend euro)

Na consolidatie van het meerjarenbeeld van Groningen, Haren en Ten Boer voor de begroting 2019 is er nog een aanpassing geweest op het kindcentrum Ten Boer. De hiermee gerelateerde lasten zijn nog niet structureel verwerkt en bedragen 72 duizend euro per jaar vanaf 2020.

10. BTW-compensatie op riolering (voordeel 1,3 miljoen euro)

De BTW compensatie op riolering valt naar verwachting voor 2020 1,3 miljoen euro hoger uit dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door een hoger volume aan investeringen dan eerder begroot. Ook voor 2021 en de daarop volgende jaren wordt een hogere compensatie verwacht. Dit ontstaat door de toename van de verwachte investeringen in het riool.

11. Rente effecten (nadeel 0,5 miljoen euro)

Het rente omslag percentage (ROP) daalt van 2,00% naar 1,90%. Bij de bepaling van het ROP is als uitgangspunt gehanteerd een verwacht resultaat van nul voor 2020 en niet een verwacht resultaat van nul voor 2020-2023 zoals in het treasury statuut is opgenomen. Dit sluit beter aan bij de huidige BBV regelgeving en geeft een realistischer beeld.

In het meerjarenbeeld 2019-2022 is meerjarig rekening gehouden met een ROP van 2,0%. De rentelast op onze leningenportefeuille (en dus het ROP) daalt doordat lenen goedkoper is geworden. Voor 2020 betekent de verlaging van het ROP van 2,0% naar 1,9% een nadelig treasury-resultaat dat wordt gecompenseerd door een daling van de kapitaallasten. Door onze dalende reservepositie is er een aanvullende financieringsbehoefte die tot hogere rentelasten leidt. Voorgenoemde effecten resulteren in een nadeel van 0,5 miljoen euro in 2020.

In 2021 ontstaat een voordelig resultaat van 1,3 miljoen euro dat oploopt tot 2,0 miljoen euro in 2023. Dit is het gevolg van een dalende rente op leningen die wij nieuw aantrekken.

12. Veiligheidsregio (nadeel 248 duizend euro)

De hogere bijdrage wordt deels veroorzaakt door een verwachte stijging van het jaarlijks benodigde percentage voor indexatie. Daarnaast is bij de begroting 2019 de inschatting gemaakt dat de Landelijke Meldkamer Organisatie vanaf 2021 gefinancierd zou worden door een onttrekking aan het gemeentefonds. Deze onttrekking aan het gemeentefonds zou vanaf 2021 leiden tot een lagere bijdrage vanuit gemeenten aan de Veiligheidsregio. Dat voordeel is ingeboekt bij de begroting 2019. Uit het Uitwerkingskader Meldkamer blijkt dat de financiering van de meldkamer niet wordt gefinancierd door een onttrekking aan het gemeentefonds. De verwachte verlaging van de gemeentelijke bijdrage vanaf 2021 vindt dus niet plaats en wordt gecorrigeerd in voorliggende

begroting van de Veiligheidsregio. Het hierdoor bij begroting 2019 ingeboekte voordeel vanaf 2021 verval. Het nadeel bedraagt in 2020 248 duizend euro oplopend tot 1,6 miljoen euro in 2023.

13. Areaal ontwikkelingen fysiek (nadeel 59 duizend euro)

De benodigde budgetten voor het onderhoud aan de openbare ruimte als gevolg van areaalontwikkelingen is geactualiseerd ten opzichte van de begroting 2019. Naast het areaal van Groningen (oud) is hierbij het areaal van Haren en Ten Boer betrokken. In 2020 leidt dit tot een nadeel van 59 duizend euro oplopend tot 649 duizend euro in 2023. De jaarschijf 2023 wordt in deze begroting voor het eerst toegevoegd vandaar het hogere bedrag.

14. OZB-opbrengst (voordeel 946 duizend euro)

Het tariefstijgingspercentage voor de OZB wordt berekend op basis van de nominale compensatie. Als gevolg van een hogere nominale compensatie ten opzichte van het vorige meerjarenbeeld, stijgt het tariefstijgingspercentage voor de OZB in 2020 tot 3,87%. Dit levert een hogere OZB opbrengst op van 1,1 miljoen euro in 2020. Ook voor 2021 t/m 2023 is de indexatie geactualiseerd op basis van de verwachte nominale compensatie.

15. Nominale ontwikkelingen (nadeel 5,5 miljoen euro)

De nominale compensatie is bedoeld om de koopkracht van de gemeentelijke budgetten op niveau te houden. De nominale compensatie wordt bepaald op basis van een gewogen gemiddelde van de verwachte loon- en prijsontwikkeling. Ten opzichte van het vorige meerjarenbeeld ontstaat in 2020 een nadeel van 5,5 miljoen euro wat in 2021 oploopt tot een nadeel 7,0 miljoen euro. Het nadeel neemt in 2022 en 2023 vervolgens af tot 5,3 miljoen euro in 2022 en 3,7 miljoen euro in 2023. Het hogere benodigde bedrag voor nominale compensatie neemt toe door een hogere basis (budgetten) waarover nominale compensatie wordt verstrekt en door de loon- en prijsontwikkeling.

De ontwikkeling voor 2020 is als volgt en is hieronder nader toegelicht:

- Ontwikkeling basis nominale compensatie	1,0 miljoen euro
- Ontwikkeling lonen en prijzen	4,2 miljoen euro
- Nacalculatie 2019	<u>0,3 miljoen euro</u>
	5,5 miljoen euro

De budgetten waarover nominale compensatie wordt verstrekt zijn in 2020 opwaarts aangepast met 35 miljoen euro. Deels ontstaat dit doordat de normeringssystematiek van het gemeentefonds is verbreed. We ontvangen hierdoor meer accres. Met dit extra accres moeten ook decentralisatie-uitkeringen (18 miljoen euro) worden geïndexeerd (zoals bv. de DU Maatschappelijke opvang). Het saldo van intensiveringen en hervormingen uit het coalitieakkoord leidt tot een toename (17 miljoen euro) van de basis waarover compensatie wordt verstrekt. Het saldo van intensiveringen en hervormingen daalt in de daarop volgende jaren. De toename van het budget waarover nominale compensatie wordt verstrekt leidt tot een toename van de compensatie met 1,0 miljoen euro.

Voor 2020 is de nominale compensatie vastgesteld op 3,66%. Dit ligt 0,80% boven het gehanteerde percentage in het meerjarenbeeld in de gemeentebegroting 2019. De nominale compensatie voor de stijging van lonen en prijzen bedraagt 4,2 miljoen euro.

De actualisatie van de nominale ontwikkelingen over 2019 leidt tot een hogere compensatie over 2019 van 0,16 % (tot 2,94%). Dit leidt tot een structureel nadeel van 0,3 miljoen euro vanaf 2019. De opwaartse aanpassing wordt grotendeels verklaard door de gestegen pensioenpremies.

16. Terugloop inkomsten leges (voordeel 4 duizend euro)

In 2014 is de geldigheidsduur van reisdocumenten verlengd van 5 naar 10 jaar. Als gevolg hiervan lopen de inkomsten terug. Een deel van de derving van inkomsten wordt goedge maakt door de personele capaciteit aan te passen aan de productie. De inschatting is geactualiseerd en de reductie overhead SSC leidt tot een voordeel van 4 duizend euro in 2020 aflopend tot een nadeel van 49 duizend euro in 2023.

17. Friciekosten taakstelling WIJ Groningen

Een deel van de taakstelling op de uitgaven voor de zorg willen we realiseren door de uitgaven voor de zorg via de WIJ terug te dringen. Deze maatregelen brengen frictiekosten met zich mee. In 2020 bedraagt dit 850 duizend euro, in 2021: 350 duizend euro en in 2022 bedraagt dit 125 duizend euro.

18. Logiesbelasting (voordeel 200 duizend euro)

Het aantal overnachtingen in Groningen neemt al jaren achtereen toe en er zijn geen aanwijzingen dat dit zal afnemen. De meeropbrengsten van het hogere aantal overnachtingen betekent een structurele meeropbrengst van 200 duizend euro vanaf 2020.

19. Investeringsprojecten – kapitaallasten

In de begroting 2019 zijn investeringsprojecten opgenomen bij de opgaven waarvan de kapitaallasten jaarlijks toenemen. De toename van de kapitaallasten voor de jaarschijf 2023 betreft:

- Binnenstad	180 duizend euro
- Werklocaties	115 duizend euro
- Stationsgebied	134 duizend euro
- Stadshavens	200 duizend euro
- Suikerunie	<u>460 duizend euro</u>
	1.089 duizend euro

(De kapitaallasten voor de Suikerunie waren tot en met 2022 uit incidentele middelen gedekt).

20. Incidentele vrijval kapitaallasten (voordeel 1,2 miljoen euro)

Na het gereedkomen van een project wordt er gestart met afschrijven. In onze begroting houden we hiermee rekening door kapitaallasten te ramen. Wanneer projecten nog niet zijn gestart of later worden gerealiseerd kan naar verwachting een incidenteel bedrag vrijvallen van 1,2 miljoen euro in 2020 en 0,6 miljoen euro in 2021.

21. Algemene uitkering gemeentefonds (nadeel 3,624 miljoen)

We hebben de raming van de algemene uitkering gemeentefonds geactualiseerd op basis van de informatie van de meicirculaire 2019. Het accres ontwikkelt zich de komende jaren fors negatief. De belangrijkste verklaring voor de neerwaartse bijstelling ligt in de lagere ontwikkeling van de lonen en prijzen in het Centraal Economisch Plan (CEP). Het nadelig accres is 2,9 miljoen euro in 2020 oplopen tot een nadeel van 8,3 miljoen euro in 2023.

Daarnaast zijn de maatstafgegevens geactualiseerd ten opzichte van de septembercirculaire 2018. Met name het aantal leerlingen en het aantal bijstandsontvangers valt lager uit dan eerder ingeschat. Dit leidt tot een neerwaartse aanpassing van de verwachte uitkering uit het gemeentefonds. De verwachte groei van het aantal inwoners is naar boven bijgesteld hetgeen leidt tot een voordelig resultaat. Per saldo resulteert de actualisatie van maatstaven in een negatieve bijstelling.

Vanaf 2021 treedt de omgevingswet in werking. Bij de omgevingswet hoort een goede digitale ondersteuning. In december 2018 is met het Rijk afgesproken dat gemeenten bijdragen aan de kosten van de werking van het Digitaal stelsel Omgevingswet landelijke voorziening (DSO-LV). De kosten hiervan bedragen voor Groningen 245 duizend euro vanaf 2020.

We kunnen deze kosten niet verrekenen met bestaande budgetten en stellen voor de kosten ten laste van de algemene middelen te nemen. We onderzoeken in welke mate deze kosten via de leges verhaald kunnen worden en komen hier later op terug.

22. Afrondingen (voordeel 70 duizend euro)

Het samenvoegen van de financiën van Groningen, Haren en Ten Boer leidt tot enkele afwikkelverschillen en afrondingen van jaarlijks zo'n 60 duizend euro voordelig.

Daarnaast is de opbrengst hoger door toepassing van het tariefstijgingspercentage. Dit levert een hogere opbrengst op van 10 duizend euro in 2020 aflopend tot 9 duizend euro in 2022.